

הערות לעניין הייאוש

עיתונאי בעל כשרון התעללות דחק אוי תי השבוע לקיר ואמר: "קראתי את כתבת הייאוש שלך. אם אתה באמת לא מאמין בערכה של הכתיבה, למה אתה לא מפסיק לכתוב? אם אתה כליך מייאוש, למה ש לא תעלה באמת לראש מיגדל שלום ותק פוץ משם?"

התשובה לשאלות הגיוניות אלה בעצם פשוטה: הכתיבה לגבי היא מחלה כרונית, שטרם מצאתי לה תרופה. אני מכור לכתובה ולהבעת דעותי, וטרם גיליתי תחליף לסם המשכר הזה. אני אמשך לכתוב ולדבר גם אם איש לא יקשיב לי, ואיש לא יקרא את דברי. הייתי מאוד רוצה להפסיק, אך פשוט אין לי שליטה על השילשול האינטלקטואלי שלי. אני נגוע במחלות הדברת והכתבת — אין מה לעשות.

ארבע מהדורות חדשות, ושלושה עיתונים, אותם אני בולע יום-יום, מתוך הרגל שאינני יכול להתגבר עליו — מעוררים בי מועקה כבדה, יסורי-מצפון ואישקט נפשי. עוד לפני שאני מספיק להגיע לארון ה-

(ה) אני מוחה בכל תוקף נגד ההתשואות העדתית של כותבי המודעה. מה פירוש "גזירת ההתנדבות" הפגע והתרוס יסודות המשפחה בישראל בכלל, ובקרב עדות המיזרח בפרט? האם בתוליהן של בנות עדות-המיזרח קדושים יותר מאלה של בנות אשכנז? האם לכך כיוונו ראשי עם קודש? (ו) הייתי מוכן, אולי, להמשיך ולשמש לדתיים "גוי של שבת", המדליק עבורם את החשמל, המוציא עבורם לחם מן הארץ בשנת שמיטה, האוכל חול ואבק במעונים בשעה שבניהם היקרים לומדים פרק גמ"ר בשישיה, המנדב את גופתו לאוניברסיטה, כדי שרופאים יאריכו את ימיהם וירפאום מחוליים הודות ללקחים שיוסקו מנתיחת גופתי, המוכן להחליף את מצעי בנותיהן המגיעות לבית-חולים, מבלי שהן תהיינה מוכנות לבצע שרות אנושי זה עבורי — הייתי מוכן לכל זה, אילו ידעתי לפחות שבשעת תפילה הם מתפללים גם על נשמתו החוטאת, אילו האמנתי שבבוא יום-הדין יגידו מילה קטנה לזכותי עבור כל השרותים שאני עושה להם ויאפשרו לי סיוך חטון, אם לא ישיבת-קבע. בנך עדן שלהם, אך גם לשרת אותם וגם לסבול יריקות, קללות, גידופים ואבנים בראש בשבתות ובחגים — לזה אני לא מוכן. על הסעיף הבא אני אוותר מתוך התרשבות ברגשותיהם, וכדי למנוע "התמרה" טטות יסודות הצניעות והמשפחה בעם ישראל בכלל, ובקרב עדות-המיזרח בפרט.

שהצבא מעניק לכולנו, מבלי שהם יטלו חלק בהשגת מטרת אלה. לצערי הרב קיבל הציבור בהכנעה איי צדק תמורה זה. עכשיו, כאשר הממשלה זיחרה על גיוסם של בני-הישיבות והבנות הדתיות למען "אחדות העם", ושאר שמות נאים בהם מכנים ובחרי האומה את העיסוק האפלות המתנהלות מתחת לשולחן הקואליציה; עכשיו, כאשר המערך הצר בוע נכנע לסחיסות המפד"ל והסכים להס" חפק בשרות לאומי על בסיס של התנדבות אישית, טוענים, "ראשי עם קודש" שגם התנדבות היא בבחינת גזירה אכזרית. (א) אינני מקבל את הסדר ההתנדבות, כל עוד לא חל הסדר זה גם לגבי חייבי-גיוס שאינם דתיים. (ב) הטענה שהתנדבות היא כפייה היא סתירה שאינה עומדת במבחן ההגיון? (ג) למה אני חייב להגן על הבית, שבת ישראל נקראת לבנות לעצמה, שעה שר היא פטורה מהגנה על הבית שאותו גם אני רוצה לבנות לעצמי? (ד) אינני מבין באיזו דרך ייהרסו יסודות המשפחה בישראל, אם בתי-ישראל כשרה ושרת כאחות בבית-חולים, כעובדת סוציאלית בשכונת-עוני, או כמורה ב-ישוב עולים? (אם כל דאגתם של ראשי עם קודש תנונה לבתוליהן הקדושים של הבנות היקרות, למה לא ירכיבו להן חגרי-רות-צניעות עם חותמת, "כשר" לפני צאן (ת לשרות לאומי?)

מסימני הזמן

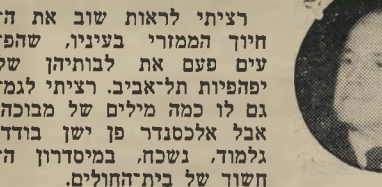
זה לא חדר היחיד המשונה בפרשה הזו. משרד-הפנים מסרב לאשר את שינוי השם, כדי "לא להטעות את הציבור". אתם מבינים? זה ממש מסוכן. ייזמן כזה עוד עלול לשכור דירה בתל-אביב, לצאת עם בנות-ישראל כשרות, לנסוע ל-חול ל-5 שנים ולהינות בשבוב, מזכויות של תושב חוזר, ומי יודע? עם שם כזה הוא עוד עלול לקבל עבודה במשרד-הפנים או במשרד-הסעד.

אני יודע שבמדינת ישראל לא קיימת הפלייה גזעית. אני בטוח שהערכים הם אורחים וזכויות במדינה, ושאפשרויות הפתוחות לפני אורח יהודי פתוחות גם לפניו, ובכל זאת, תושב בית-גאן, צעיר דרוזי בשם ג'מאל יוסף זיידאן, הגיש לפני זמן מה בקשה למישרד-הפנים בעכו לשר גות את שמו ליוסף זיידמן. משונה, נכון? האמנם מעלה ג'מאל יוסף זיידאן על דעתו שסיכוייו לקבל עבור דה, שיכון ולהתקדם בקאריירה שבה ל- עצמו יהיו טובים יותר בתור יוסף זיידמן?

עמוק העצב בעיניים

נותרה רק המחצית העליונה, פניו המאור רכים והאפורים היו שקועים בכר, ועיניו היו עצומות. עמדתו רגע ליד מיטתו והי בטתי במה שנתר ממנו. רציתי לחתוך את ידו החיוורת והדקה. רציתי להגיד לו תודה על שירים שכתב, שירים שלחשתי באוזני נערות בלילות קיץ, בפתח חדר המדרגות, שירים ששרתי פעמים רבות כל כך סביב מדורה בחורשות ובחולות של שפת-הים. "הורן נראית לי כל כך ארוך כה", על גבעות שייך הבריק והעמוק, עמוק העצב בעיניים.

כשהייתי בן 18, ראיתי אותו בפעם הראשונה בקפה "קנקן". ענק יפה-תואר, לבוש מכנס-רכיבה, סוודר שחור ומגפיים מבריקים, ישב ליד שולחן מוקף חבורה גדולה של ידידים ומעריצים, שהקישו עיניו מו כוסיות קוניאק, שצחקו בתיאבון לכל מוצא פיו, וצירפו שלושה קולות לקול הבס העמוק בו שר מדי פעם שיר רוסי נוגה.

רציתי לראות שוב את ה- חיוך הממורי בעיניו, שהפ- עים פעם את לבותיהן של יפהפיות תל-אביב. רציתי לגמ- גבל לו כמה מילים של מבוכה, אבל אלכסנדר לא ישן בודד, גלמוד, נשכח, במיסדרון של חשוק של בית-החולים.

לפעמים ראיתי אותו בשעת לילה מאו- חרת, עובר ברחוב דיונוגוף, מעיל ארוך שמוט על כתפיו הרחבות, ושת- עלמות-החן מאוהבות מתלוות אליו מכל עבר, ונושאות עיניים חולמניות אל עיניו האבודות במרחקים. הוא היה הפליי-בוי של תל-אביב באותן שנים. כולם אהבו והעריצו אותו, את אלכסנדר דר פן אחר כך, עם חלוק השנים, נתמעטה והלכה חבורת המעריצים סביב שולחנו ב- "כסית". אשה זקנה, שזכרה לו את חסד נעוריה, שניסה-שלושה קומניסטים קשי- שים שידעו את כל שיריו בעל פה — זה הכל. יום אחד חדל להראות גם בחברת אנשים גלמודים אלה. השבוע, לגמרי במיקרה, ראיתי אותו שוכב במיטת-ברזל, במיסדרון הציחשון בבית-חולים איכילוב, מקומתו התמירה

מה שלום אשתך והילדים? סע לאט! אל תעשה רוח! אני מצונן. יש לי מצצורים — למכונית שלי אין. מתמסר בקלות — מחפש טרמפיסטיה. סע כמו משוגע — אני כבר אקח אותך לבית-חולים. זהירות! נהג לא-נורמלי. זהירות! נהג עם ביצים. מלך הכביש מחפש את מלכת הכביש. שוטר מאחוריך! למה לך להתעייף? סע בשרות. עזוב אותי! אני כבר דפוק מספיק. אל תמהר! אשתך תשיג אותך בכל מקום. כל הכבוד למשטרת התנועה! (לאימרה זו מגיע, נדמה לי, פרס החנופה השטנית).

הומור בכבישים

שמתם לב לאימרות-הכנף המשעשעות, הצצות לאחורונה כפיטריות בחלונות-האחר ריים של כלי-הרכב? לרגע חשבתי ש,המועצה למניעת תארי נות"ב נתברכה לפתע בחושי-ההומור, אך חקיר רה קלה הובילה אותי לחנות כרונות ב- פאסאז'י-פריש-מדינגוף ("מסדה"). שבה נמכרים, ביוזמה בעל החנות, האימרות ו-ההכרות הבאות: אתה קרוב מדי, אם אתה יכול לקרוא. תכנס אלי — אבל לא עכשיו. אני נהג זהיר — אין לי ילדים. בלי דפיקות! אל תוריד אותי מדרך הישר. נוסע לירח-דבש — מחפש טרמפיסטיה. אל תגע בי!

החרדים והשירות הלאומי

קת קואליציוניות מקנות למיעוטים את- גיים זכויות שאותם לא יכולים שאר האז- רחים לרכוש תמורת כסף — צריכה לק- ממ כל אדם ולהצדיק כל עבירה שלו על- החוק. אני לא מבין בשום פנים ואופן למה ישוחררו בני-ישיבות ובנות דתיות מגיוס בנימוקים או תירוצים של אמונה ומצפון, ולמה נימוקים או תירוצים אלה עצמם איי גם משחררים ספיסיסטים מגיוס, ואינם ש- שחררים אותי ואתך למשלום מיסים, ש- חלקם לפחות מוקדש למטרות שאנחנו מת- נגדים להן מבחינה מצפונית ואידאולוגית. או שקיים חוק, החל על כל האזרחים, או שכל אחד, או כל קבוצת אנשים, תהיה רשאית להשתחרר כרצונה ממילוי חובות, שמסיבה זו או אחרת נראות לה כגזירות. אני לא מבין למה תינתן לבנות דתיות האפשרות ללמוד באוניברסיטה בר אילן, ולקדם על-ידי כך את הקאריירות האישיות שלהן, בשעה שבנות אחרות חייבות לשרת בצבא, ולדחות על-ידי כך בשנתיים-שלוש את הקאריירה שלהן.

בעמוד א' של "מעריב", מיום שישי, פורסמה מודעה בה גדולי ישראל קוראים לבנות ישראל לא להתפתות ולא להתנדב לשרות לאומי, כפי שהממשלה והמפד"ל מציעים להן לעשות. במקום זה מצווים גדולי ישראל שהבנות החרדות יתנדבו לבנות את ביתן. בעמוד ה' של אותו עיתון, תחת הכותרת ההיסטרית "גזירת העברה על דת", מוד- עים, "ראשי עם קודש", גדולי עדות הספי רדים, רבניהם ודייניהם", שגזירת התנד- בות הבנות לשירות לאומי "תפגע ותהרוס יסודות המשפחה בישראל בכלל, ובקרב עדות-המיזרח בפרט... ואחריה התאבדות נפשית ורוחנית, והתמוטטות יסודות הצ- ניעות והמשפחה בעם ישראל". אי-לכך נת- בעים, "כל ראשי האבות והמשפחות בי-ש- ראל בכלל, ובעדות-המיזרח בפרט, והבנות גיעות והמשפחה בעם ישראל". אי-לכך נת- ראל בכלל, ובעדות-המיזרח בפרט, והבנות גיעות והמשפחה בעם ישראל". אי-לכך נת- פנים ואופן לא להתפתות להצעים, ולא לק- בל את הגזירה הנוראה הזאת. מודעה זו, הקוראת בגלוי למרד של חלק מאוכלוסיית המדינה, מעוררת היר- הורים רבים שמן הראוי, נדמה לי, להתי- עכב עליהם מעט. המחשבה שלא כל האזרחים שווים בפני החוק, שחלק מהם פטור ממלא חובות בלתי-נעימות המוטלות על כולנו, שעייס-

שחיתות אינה בושה — היא שלב מתקדם בקאריירה!